

31.10.2023

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Asia: Varhaiskasvatuksen koulutusten kehittämisfoorumin II jaostojen kehittämissuosituksien

Kuuleminen 25.10.2023

Viite: Diaarinro VN/2054/2020

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ kiittää kutsusta kuulemistilaisuuteen 25.10.2023 ja mahdollisuudesta kommentoida Varhaiskasvatuksen koulutusten kehittämisfoorumi II:n jaostojen tuottamia kehittämissuositusluonnoksia.

Kommenttimme kehittämissuositus ehdotuksista ovat alla jaostokohtaisesti kunkin kehittämissuosituksen jäljessä.

Yleistä

Opetusalan ammattijärjestö OAJ katsoo, että Varhaiskasvatuksen koulutusten kehittämisfoorumi II:n jaostojen tuottamat kehittämissuositus ehdotukset ovat pääsääntöisesti perusteltuja ja kannatettavia. Osin ne kaipaavat vielä selkeyttämistä sekä joiltain osin päällekkäisyyden tarkastelua ja karsimista.

Kehittämissuosituksiin kirjattuja toimija- ja vastuutahoja tulee vielä arvioida ja tarkentaa, ja esimerkiksi *työelämän* määritelmä, sen toimijat vastuutahoinen olisi tärkeä selkeyttää ja kuvata suosituksissa tarkemmin.

Varhaiskasvatuksen koulutuksen kehittämisfoorumi II:n toiminnassa ei ole ollut mukana varhaiskasvatuksen opetushenkilöstön edustusta, mikä osaltaan näkyy kehittämissuosituksissa. Opettajien valtakunnallisen ja paikallisen ammattijärjestötoimijoiden mukana olon ja yhteistyön merkitys esimerkiksi erilaisissa verkostoissa tulee tunnustaa, ja tämä yhteistyö kirjata selkeästi suosituksiin, kun halutaan luoda malleja ja kehittämistoimintaa, joihin varhaiskasvatuksen asiantuntijat ja opetuksen ammattilaiset voivat ja haluavat sitoutua.

OAJ kiinnittää myös huomioita siihen, että kehittämis ehdotusten edellyttämät resurssi- ja rahoitustarpeet tulee aina arvioida. Jos uutta tai lisäresursseja tai -rahoitusta tarvitaan, kehittämissuositukseseen tulee kirjata vaatimus voimavaroista toimenpiteisiin. Kehittämissuositusten tehtävät eivät saa heikentää esimerkiksi opiskelijoiden ohjaamiseen ja opetukseen käytävää resurssia.

Hallitusohjelman mukaan tällä hallituskaudella keskeisiä tavoitteita ovat koulutustason ja koko väestön osaamistason nostaminen ja oppijoiden hyvinvoinnin parantaminen. Vastaavia tavoitteita varhaiskasvatuksessa on tarkoitus myös tukea VKF:n kehittämis-

31.10.2023

suosituksilla. Hallitus on kuitenkin lakkauttamassa aikuiskoulutustuen. OAJ nostaa esiin huolen siitä, miten henkilöstöpulasta kärsivällä varhaiskasvatussektorilla jatkossa on mahdollista työelämään jo siirtyneiden aikuisopiskelijoiden opiskella esimerkiksi uuden kelpoisuuden tuottavaa tutkintoa. Aikuiskoulutustuella on ollut iso vaikutus tutkintojen suorittamiseen, oman koulutustason nostoon ja työssä jaksamiseen. Esimerkiksi päiväkodin johtajalta edellytettävää kasvatustieteen maisterin tutkintoa, varhaiskasvatuksen erityisopettajan opintoja ja varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuuden tuottavaa kasvatustieteen kandidaatin tutkintoa opiskelevat ovat joukko, jolle nykyinen aikuiskoulutustuki on ollut ehdottoman tärkeä. Jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia ylläpitävä tukimuoto on valmisteltava ja otettava käyttöön vähintään työvoimapulasta kärsiville aloille, jollainen varhaiskasvatus on.

OAJ:n kommentit jaostojen kehittämissuosituksista:

Ammatillinen osaaminen muuttuvassa toimintaympäristössä – jaoston kehittämissuositukset

1. Kootaan viimeisin kansallinen ja kansainvälinen tutkimustieto tutkimusportaaliin eri koulutusasteiden ja varhaiskasvatuksen toimijoiden käytettäväksi.
 - Tutkimusportaali ehdotuksena kannatettava. Oleellista on, että portaaliin koottava tutkimus täyttää laadukkaan tutkimuksen kriteerit. On tärkeää huomioida laadunvalvonta sekä tämän toteuttamisen edellyttämä resurssi.
2. Luodaan valtakunnallinen pysyvä yhteistyö- ja kehittämisverkosto kaikkien koulutusasteiden kesken. Verkoston toimijat toimivat tiiviissä yhteistyössä varhaiskasvatuksen alueellisten toimijoiden kanssa.
 - Verkostoehdotus toistuu hiukan eri muodoissaan myös muiden jaostojen ehdotuksissa. Priorisoimme muotoilua, joka yhdistettäisiin jaoston 3 sekä 4 ehdotuksista. Varhaiskasvatuksen kehittämisverkostossa sekä alueellisissa toimijoissa tulee olla mukana opettaja- ja opettajaopiskelijaedustus. Tämä on syytä lisätä verkostoja koskeviin kehittämissuosituksiin.
3. Arvioidaan ammatillisen koulutuksen tutkinnon perusteiden laajuus, tavoitteet ja sisällöt suhteessa varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtävään.
 - Kehittämissuositus on hyvä. On tärkeä arvioida varhaiskasvatukseen lastenhoitajan tehtäviin kelpoisuuden tuottavien tutkintojen osalta, tuottavatko ne riittävän vahvaa hoidon ja huolenpidon osaamista ja tarkastella, painottuuko tutkinnon osissa ja niiden sisällöissä hoidon ja huolenpidon ja esim. lasten arjen rytmistä, levosta, ravinnosta ja ruokailusta, pukeutumisesta, hygieniasta, terveydestä ja turvallisuudesta huolehtimiseen liittyvä ammattiosaaminen riittävästi. Varhaiskasvatukseen lastenhoitajan tehtävissä on myös hyvin usein tarve lääkehoidon osaamiselle, ja siksi tulisi arvioida lääkehoidon osaamista tuottavien opintojen sisällyttämistä pakollisiin tutkinnon osiin myös kasvatus- ja ohjausalan tutkinnossa. Valmius ja oikeus toteuttaa lääkehoitoa varhaiskasvatuksen lääkehoitosuunnitelman mukaisesti laajentaa myös tutkinnon suorittaneiden työllistymismahdollisuuksia.

31.10.2023

4. Tuotetaan tutkimusta sosionomien koulutuksesta, tehtävänkuvista ja niiden käytännön toteutumisesta suhteessa muiden ammattien koulutuksiin ja tehtävänkuviin.
 - Varhaiskasvatukseen eri tehtäviin kelpoistavien koulutusten tuottamaa erilaista osaamista on edelleen syytä kirkastaa ja VKF I:n kehittämissuosituksen mukaisesti ohjata opiskelijoita rakentamaan ammatillista identiteettiään siten, että he tunnistavat oman ja muiden ammattilaisten ammatillisen osaamisen vahvuudet ja rajat. Tämä hyödyttää koulutusten kehittämistä ja edistää varhaiskasvatuksen laatua. Tämä tavoite oli VKF I:n kehittämissuosituksissa, mutta koska ammattikorkeakouluilla on ollut ikään kuin siirtymäaika sosionomin koulutuksessa, on osaamisprofiilien selkeyttäminen edelleen syytä pitää kehittämissuosituksissa. Esimerkiksi Karvin toteuttama varhaiskasvatuksen koulutusten arviointi kohdentuu ajankohtaan, jolloin sosionomitutkinnolla osa tutkintoa suorittavista edelleen sai varhaiskasvatuksen opettajan tehtävään kelpoisuuden, mikä lienee vaikuttanut koulutuksen opetussuunnitelmiin ja Karvin arvioinnin tuloksiin. Voisi olla tarpeen arvioida, ovatko ammattikorkeakoulut nyt siirtymäajanjakson jälkeen voineet kehittää sosionomitutkinnon opetussuunnitelmaa /sisältöjä vahvasti varhaiskasvatuksen sosionomin osaamisprofiiliin (VKF I kuvattuun) suuntaan. Ehdotetun tutkimuksen tulee täyttää korkealaatuisen tutkimuksen kriteerit.
5. Otetaan käyttöön varhaiskasvatuksen henkilöstön osaamisportfolio. Osaamisportfolio löytyy Opetushallituksen varhaiskasvatuksen verkkosivuilta.
 - Lienee hyvä, että varhaiskasvatuksen tutkinnon suorittaneille henkilöille on tällainen käytössä. Osaamisportfolioa ei kuitenkaan ole ollut mahdollista tarkastella, joten sen sisällöstä ei ole mahdollista antaa kommentteja.
6. Toteutetaan varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen tutkimusperustainen, yhtenäinen mutta varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen omaleimaisuuden huomioiva ja kelpoisuuksia tuottava johtamiskoulutus ja varataan siihen valtion rahoitusta.
 - Kehittämissuositus on ehdottoman tärkeä. On välttämätöntä, että varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen tutkimusperusteinen ja tämän kokonaisuuden omaleimaisuuden huomioon ottavaan johtamiskoulutukseen yliopistoissa varataan rahoitus ja koulutuksen jo hyvin käynnistynyt kehittäminen jatkuu ja turvataan varhaiskasvatuksen koulutusta/opettajankoulutusta tarjoavissa yliopistoissa. Oleellista on turvata johtamiskoulutuksen kattavuus yliopistoissa sekä näiden välinen yhteistyö. Kehittämissuositusta tulee myös täydentää siten, että lisätään: Varhaiskasvatukseen suuntautuneiden kasvatustieteen maisteriopintojen koulutusmäärää nostetaan ja turvataan niihin kohdennettu lisärahoitus tasolle, jolla varmistetaan maisteritutkinnon suorittaneet päiväkodin johtajat 2030.
7. Otetaan käyttöön varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä Valssin täydennyskoulutusta koskeva arviointityökalu täydennyskoulutuksen arvioinnissa ja kehittämisessä niin paikallisella kuin kansallisella tasolla.

31.10.2023

- Valssin täydennyskoulutusten arviointiin kehitettyä arviointia ei ole mahdollista tarkastella. On oleellista, että tämän hetken varsin kirjavaan täydennyskoulutustarjontaan ja täydennyskoulutuksen valikoitumiseen voitaisiin tuottaa tutkimustietoon pohjautuen asiantuntemusta ja parannuksia esim. selkeillä laatuksiteereillä. Täydennyskoulutuksen tutkimusperusteisuutta tulee vahvistaa.
8. Kehitetään valtakunnallinen valtion rahoittamien täydennyskoulutusten sähköinen koulutuskalenteri ja varataan toteutukseen tarvittava valtion rahoitus
- Varsin kannatettava ehdotus.

Ennakointi ja joustavat koulutuspolut – jaoston kehittämissuositukset

1. Laaditaan varhaiskasvatuksen työvoimatarpeen systemaattinen, valtakunnallinen arviointi, jossa huomioidaan alueelliset erityistarpeet, väestömuutokset ja varhaiskasvatukseen osallistumisasteen kehitys. Tältä pohjalta tehdään yhteistyössä työnantajien ja koulutuksen järjestäjien kanssa suunnitelma tarvittavan työvoiman kouluttamiseksi ja turvaamiseksi.
 - OAJ on edellyttänyt jo vuosien ajan valtakunnallisesti varhaiskasvatuksen opettajien saatavuuden ja riittävyyden seuranta, opettajatarpeen ja opettajakoulutuksen tarpeen ennakointia, arviointia, seuranta sekä pitkäkestoista suunnitelmaa varhaiskasvatuksen opettajakoulutuksen määrälliseksi kehittämiseksi tarvetta vastaavaksi. Tämä tulee toteuttaa ja koordinoita niin opettajien kuin muun varhaiskasvatuksen henkilöstön osalta OKM:n toimesta ja siihen on osoitettava ministeriössä tarvittavat resurssit. Lisäksi yliopistot tarvitsevat varhaiskasvatuksen opettajakoulutuksen toteuttamiseen riittävän, koulutusmäärien mukaisen rahoituksen pitkäjänteisesti ja ennakoitavasti. Työnantajat paikallisesti tuskin tulevat rahoittamaan koulutusta. Opettajatarpeen ennakointia varten tulee perustaa opettajarekisteri. Tämän rekisterin tarve on kiistaton, ja toivomme, että VKF-kehittämssuosituksissa tämä tuodaan esiin. Muiden varhaiskasvatuksessa toimivien ammattiryhmien osalta on olemassa rekisterit.
 - Opettajarekisteri ratkaisisi myös alueellisten tiedonkeruun tarpeet opettajien osalta. Kun rekisteriä ei vielä ole, niin on välttämätöntä, että tehdään niin valtakunnallista kuin alueellista opettajatarpeen (ml. erityisopettajat ja päiväkodin johtajat (KM-tutkinto)) ja myös muiden henkilöstöryhmien ennakointia ja seuranta. Se tulee koordinoita valtakunnallisesti ministeriöstä ja koota ministeriöön, jonne tarvitaan myös alueellinen tieto. Tämä mahdollistaa koulutus- tarpeiden ennakoinnin sekä koulutuspaikkojen ja -määrien kohdentamisen suunnitelmallisesti siten, että ne ovat sekä valtakunnan tasolla että alueellisesti kohdillaan.

31.10.2023

2. Tehdään arviointi varhaiskasvatuksen ammatillisen koulutuksen järjestäjien määrästä ja tarkastellaan sitä suhteessa muuhun koulutustarjontaan huomioiden työvoima- ja koulutustarpeet varhaiskasvatuksen henkilöstörakenteen v. 2030 – muutoksien mukaisesti sekä alueellisuus, saavutettavuus, alalta poistumiskehitys (veto- ja pitovoima), koulutuksen hakeutumisen joustavuus ja koulutuksen laatu.
 - Tämä lienee alakohta edelliseen suositukseen ja sen voisi sisällyttää siihen. On tärkeää arvioida ja ennakoida muutostarpeet, jotta koulutusmäärät valtakunnallisesti ovat kohdillaan ja myös alueellisesti oikein kohdennetut.
3. Tuetaan ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden hakeutumista korkea-asteelle pitäen keskeisenä periaatteena alalle sitoutuneisuutta, tiedonalan lähtökohtien tiedostamista ja aiemmin hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista jo olemassa olevien käytänteiden mukaisesti.
 - Ammatillista tutkintoa suorittavien opiskelijoiden tulee voida suuntautua ja sitoutua suorittamaansa koulutukseen ja siinä saamansa kelpoisuuden tuottamaan tehtävään. On tärkeää, että jo opintojen aikana rakennetaan vahvaa ammatillista identiteettiä, joka edelleen työelämässä vahvistuu ja kehittyy. On tärkeää, että tutkinto, jota on suorittamassa, saa arvostusta, ja siihen voi keskittyä. Ammatillisen perustutkinnon suorittaneita osaajia tarvitaan. Toki on hyvä kertoa jatko-opintomahdollisuuksista. Ehdotamme, että kehittämissuositus vähintäänkin muotoillaan uudelleen siten, että *opiskelijoiden* -sana korvataan sanalla *suorittaneiden*. Korkea-asteelle opintoihin hakeutumista olisi hyvä tukea sekä koulutusten että työnantajien yhteisin toimin painopisteenä jo ammatillisen tutkinnon suorittaneet.
4. Mahdollistetaan ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakouluopintojen yhteydessä sellaisia opintoja, joita mahdollisesti voidaan sisällyttää myöhemmin hankittavaan tutkintoon päällekkäisten opintojen välttämiseksi.
 - Kunkin koulutuksen opintojen tulee lähtökohtaisesti rakentua vastaamaan sitä, mitä osaamista koulutuksesta valmistuvalta edellytetään tehtävässä, johon tutkinto tuottaa kelpoisuuden. Sekä ammattikorkeakoulun että yliopiston tutkintovaatimusten mukaisia opintoja on kaikilla mahdollista suorittaa avoimessa yliopistossa tai avoimessa ammattikorkeakoulussa ja nämä opinnot voidaan lukea hyväksi mahdolliseen myöhempään kk-tutkintoon.
5. Koulutuspoluilla etenemisen edistämiseksi suunnitellaan varhaiskasvatuksen henkilöstön täydennyskoulutuksiin opintokokonaisuuksia, jotka voidaan lukea hyväksi tutkintoihin johtavia opintoja suoritettaessa.
 - Henkilöstön täydennyskoulutus tulee määritellä tarkemmin. Näkemyksemme mukaan täydennyskoulutuksella tarkoitetaan oman ammatillisen ja omassa tehtävässä tarvittavan osaamisen vahvistamiseen liittyvää koulutusta.
 - Tutkintoon hyväksi luettavia opintokokonaisuuksia on tarjolla esim. avoimen yliopiston tarjonnassa, ja työnantaja voi tukea näihin opintoihin osallistumista
 - Avoimen yliopiston opintoja voidaan jo hyväksi lukea tutkintoihin, samoin avoimen amk:n opintoja amk-tutkintoihin. Näitä opintoja voi kuka vain suorittaa. Ne eivät kuitenkaan ole henkilöstön täydennyskoulutusta.

31.10.2023

6. Suositellaan työnantajien ja koulutuksen järjestäjien pohdittavaksi järjestelyjä, jotka kannustavat ja mahdollistavat opiskelun työn ohessa. Sosiaaliturvan ja opintososiaalisten etuisuuksien on pystyttävä mahdollistamaan joustavissa koulutuspoluissa opiskelu ja siirtyminen koulutusasteilta toiselle.
 - Varhaiskasvatuksessa nykyisessä henkilöstötilanteessa on työnantajan myös tiedostettava poissaolojen aiheuttama kuormittuminen ja huolehdittava henkilöstön kuormittumisen ehkäisemiseksi varmistamalla riittävät sijaisjärjestelyt. Näin myös työyhteisö varmimmin tukee ja kannustaa kouluttautumiseen työn ohessa. Kannustimia tulee olla ja niitä onkin käytössä osalla työnantajilla.
7. Edistetään yhteissuunnittelua koulutusten järjestäjien ja työelämän kesken uusien toimintatapojen ja verkostomaisen työskentelyn aikaansaamiseksi.
 - Tämä vastaavan tyyppinen verkoston luomisen kehittämis ehdotus toistuu muissakin jaostojen ehdotuksissa. Priorisoimme jaostojen 3 tai 4 ehdotusta, ne yhdistään. Lisäksi toteamme, että koulutusten järjestäjien ja työelämän verkostoon tulee ottaa mukaan myös päiväkodin johtajia, varhaiskasvatuksen opettajia ja erityisopettajia edustava OAJ sekä valtakunnan tasolla että alueellisella tasolla. Samoin mukana tulee olla varhaiskasvatukseen opettajaksi opiskelevien edustus.
8. Kehitetään uudenlaisia koulutuspolkuja ja väyläopintoja koulutuksen järjestäjien ja työelämän edustajien kesken.
 - Näitä on jo olemassa, ja on hyödyllistä tukea toimivia ja korkealaatuisen osaamisen tuottavia malleja edelleen. Tutkintoon johtavan koulutukseen tulee kuitenkin sisältyä aina siihen edellytettävät opinnot, koulutuksen ja suoritusten laatu varmistuen.
9. Edistetään yhteistyötä pohjoismaiden kesken saamenkielisen varhaiskasvatushenkilöstön kouluttamisessa.

Koulutusten välinen yhteistyö –jaoston kehittämissuosituksen

1. Kansallisen ja alueellisen tason yhdistävän verkostomaisen yhteistyön ja koordinaation kehittämistä on jatkettava edelleen. Seuraavassa vaiheessa kehittämiskohteena on konkretisoida tarkemmin, minkälaisia resursseja ja työnjakoa kansallinen, pitkäkestoisesti koordinoitu verkosto edellyttäisi.
 - Verkostoyhteistyötä jälleen. Pohdittavaksi, voisiko jaostojen esityksiä verkostotyön osalta arvioida ja yhdistää. Pidämme erittäin tärkeänä, että konkretisoidaan, minkälaista resurssia ja työnjakoa verkosto edellyttäisi ja tällaiseen tulee kohdentaa riittävä rahoitus ja voimavarat. Opetukseen käytettävää resurssia ei voi vähentää.
2. Koulutuksen järjestäjien ja työelämän tulee edelleen kehittää alueellisia rakenteita, jotka mahdollistavat tutkimusyhteistyön ja tutkimustiedon paremman jakamisen alueellisesti, koulutusten välillä ja työelämän suuntaan. Tunnistetaan eri koulutuksista ja työelämästä

31.10.2023

ne tahot, jotka nykyisestä alueellisesta yhteistyöstä puuttuvat. Koulutusten välisessä yhteistyössä suunnitellut koulutuskokonaisuudet myös tukevat yhteistä kehittämistä.

- Korostamme, että OAJ valtakunnallisesti sekä sen paikalliset toimijat on liitettävä rakenteisiin ja kutsuttava mukaan tehtävään yhteistyöhön ja verkostoihin. Yliopistojen välinen tutkimusyhteistyö on tärkeää ja oleellista varhaiskasvatuksen tutkimustiedon jakamiseksi sekä tutkimusyhteistyön edistämiseksi.
3. Kansallisella tasolla kartoitetaan mahdollisuuksia pilotoida digitaalista alustaa (portaalia), joka mahdollistaisi tiedon näkyväksi tekemisen ja jakamisen sekä kansallisen ja alueellisesti kattavan yhteistyön kehittämisen.
 - Olisiko jaosto 1:n 1. ehdotus vastaava ja jo askelta konkreettisempi?
 - Digitaalisen portaalin kartoitus varmasti paikallaan, mutta tärkeä syytä miettiä, mihin rahoitusta, voimavaroja priorisoidaan ja kohdennetaan.
 4. Tutkimuksen hyödyntäminen ja tutkimusyhteistyöhön liittyvät toimenpiteet vaativat resursseja tutkimukseen ja kehittämistoimintaan. Perusrahoituksen lisäksi tulee tunnistaa hankerahoituksen mahdollisuudet ajankohtaisten teemojen tutkimusperustaisen kehittämisessä.
 - Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen perusrahoitukseen tulee kohdentaa riittävät voimavarat. Turvaamalla riittävä perusrahoitus voidaan varmistaa yliopistojen laadukas tutkimus, jota voidaan hankerahoituksella täydentää.
 5. Kartoitetaan kansallisella tasolla mahdollisuuksia kehittää koulutuksen järjestäjien palaute- ja seurantajärjestelmiä niin, että ne tuottavat tarkempaa tietoa varhaiskasvatuksen koulutusten kehittämistä varten.
 - Tätä tulisi avata tarkemmin, esim. kuka palautetta antaa, kenen palautetta kysytään? Keitä tarkoitetaan koulutuksen järjestäjillä?

Varhaiskasvatukseen veto- ja pitovoimaa – jaoston kehittämissuosituksen

1. Kehitetään ja parannetaan varhaiskasvatuksen tutkinto- ja täydennyskoulutuksien näkyvyyttä ja saavutettavuutta opintopolku.fi -sivustolla. Huolehditaan, että sivustolla annetaan tietoa myös jatko-opinnoista ja eri koulutusasteiden välisistä siirtymistä.
 - Täydennyskoulutuksen osalta on määriteltävä, mitä sillä tässä tarkoitetaan. Työnantajan pitää huolehtia, että työntekijät tietävät mitä täydennyskoulutusta on tarjolla, ja mahdollistaa työntekijän osaamisen kehittämisen tarpeista lähtevään täydennyskoulutukseen pääsy.
2. Perustetaan koulutuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjien alueelliset yhteistyöverkostot. Toiminnan käynnistämiseksi ehdotetaan rahoitusta koordinaatioon ja verkostojen organisoimiseen sekä yhteistyökulttuurin luomiseen.
 - Jokainen jaosto on esittänyt kehittämisverkostoa. On syytä kysyä, millaisia odotuksia näille verkostoille asetetaan. Verkostoehdotusten osalta näkyy se, ettei VKF-työskentelyyn ole otettu opettajien edustusta ja myös tämä verkostoehdotus jättää opettajat ja muun henkilöstön kokonaan huomiotta. Myöskään opiskelijoiden edustusta näissä ei ole mainita. Verkostojen perustaminen on

31.10.2023

VKF:ssä nähty jaostojen esityksissä kattavasti varsin halutuksi, mutta verkostojen tavoitteet, tehtävät ja niiden muodostamisen lähtökohdat vaikuttavat puutteellisilta.

3. Tehdään selvitys (kirjallisuus- ja tutkimuskatsaus) ja suosituksen tekeminen mentoroinnin hyvistä käytännöistä ja mahdollisista riskeistä ostopalveluna.
 - Mentorointikäytäntöä tulee vahvistaa työuran eri vaiheissa olevien opettajien ja päiväkodin johtajien ja myös muiden varhaiskasvatuksen työntekijöiden alalle sitoutumisen ja osaamisen vahvistamiseksi. Mentoroinnin edistämiseksi ja laajentamiseksi kaikkiin työnantajiin on syytä tehdä toimia, yhtenä osana mainittu selvitys. Lisäksi tulee edistää tutkimusperusteisia mentorointikäytäntöjä, kohdentaa mentorointiin riittävästi sekä työaikaa että laadukasta koulutusta.
4. Varhaiskasvatuksen pitovoiman vahvistamiseksi ehdotetaan maksuttomia täydennyskoulutuksia mentoroinnista varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Jatkossa tulee ottaa huomioon paremmin varhaiskasvatuksen osaamisen tarpeet ja varhaiskasvatuksen järjestäjien toiveet maksuttoman täydennyskoulutuksen rahoituksessa ja lyhytkestoisten ja pitkäkestoisten täydennyskoulutusten painopistealueissa.
 - Kannatettava kehittämissuositus. On kuitenkin samalla huolehdittava, että koulutukset ovat laadullisesti korkeatasoisia (tutkimusperusteisuus).
5. Kehitetään varhaiskasvatuksen lyhytkestoisten ja pitkäkestoisten täydennyskoulutusten digitaalisia oppimisympäristöjä.
6. Kehitetään ja tehostetaan systemaattista osaamisen johtamista varhaiskasvatuksessa
 - Yliopistojen varhaiskasvatuksen johtamiskoulutusta tulee tarjota tarvetta vastaavasti ja johtamista koskevia opintokokonaisuuksia tulee olla tarjolla ja sisällyttää kasvatustieteen maisteriohjelmiin. Yliopistojen varhaiskasvatuksen johtamisen täydennyskoulutusta tulee olla myös siten, että jo johtajan tehtävissä toimivien päiväkodin johtajien ja apulaisjohtajien on mahdollista suorittaa opintokokonaisuuksia, jotka voidaan lukea hyväksi myöhemmin suoritettavaan KM-tutkintoon.

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ

Nina Lahtinen
koulutuspolitiikan johtaja

Auli Setälä
erityisasiantuntija